

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นครูที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 17,456 คน โดยเป็นครูที่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 15,124 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 2,332 คน (ข้อมูลจากฝ่ายสถิติและข้อมูล สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2540 และฝ่ายสถิติและประมวลผล กองนโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2539)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยครูระดับมัธยมศึกษา จำนวน 414 คน สุ่มจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 360 คน และจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 54 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Multi - Stage Stratified Random Sampling) ดังต่อไปนี้

1. จากจำนวนประชากรทั้งหมดผู้วิจัยได้คำนวณสัดส่วนประชากรได้สัดส่วนดังนี้ ครูที่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา คิดได้เป็น 87% สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คิดได้เป็น 13% ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะที่ความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 400 คน คิดตามสัดส่วนประชากรได้กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 348 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 52 คน

2. ผู้วิจัยคำนวณกลุ่มตัวอย่างแยกตามเขตการปกครอง 38 เขต โดยแบ่งเป็นเขตรอบนอก และเขตรอบใน แยกตามสังกัด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเขตการปกครอง

	กรมสามัญ (คน)	สช. (คน)
เขตรอบนอก	160	9
เขตรอบใน	188	43
รวม	348	52

3. สุ่มชื่อโรงเรียน โดยแยกเป็น

3.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา คำนวณหาเปอร์เซ็นต์ของโรงเรียนขนาดต่างๆ แยกตามเขตรอบนอก รอบใน โดยมีเกณฑ์ในการจำแนกขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ดังนี้

1. ขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยกว่า 500 คน
2. ขนาดกลาง มีนักเรียน 500-1,499 คน
3. ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1,500-2,499 คน
4. ขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน 2,500 คนและมากกว่า

จากข้อมูลจำนวนครูและนักเรียน ในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2541 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนน้อยมากเพียง 0.5% เท่านั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำมาคิดคำนวณเพื่อหากกลุ่มตัวอย่าง

จากการคำนวณเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างในสังกัดกรมสามัญศึกษาได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกรมสามัญศึกษา แยกตามเขตการปกครองและขนาดโรงเรียน

	เขตรอบนอก	เขตรอบใน
ขนาดใหญ่พิเศษ (คน)	93	109
ขนาดใหญ่(คน)	52	56
ขนาดกลาง (คน)	15	23
รวม	160	188

จากนั้นผู้วิจัยจึงสุ่มชื่อโรงเรียนโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย และใช้จำนวนครูในโรงเรียนที่สุ่มมาได้โรงเรียนละ 20% จากจำนวนครูทั้งโรงเรียน ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดกรมสามัญศึกษาดังตารางที่ 3 ที่แสดงไว้ในหน้าถัดไป

ตารางที่ 3 จำนวนครูกลุ่มตัวอย่างในสังกัดกรมสามัญศึกษา แยกตามเขต

เขต	โรงเรียน	จำนวนครู
บางกะปิ	บางกะปิ	45
ตลิ่งชัน	โพธิสารพิทยากร	23
บางขุนเทียน	รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	28
	ศึกษานารีวิทยา	25
ลาดพร้าว	ลาดปลาเค้าพิทยาคม	29
ภาษีเจริญ	ไชยฉิมพลีพิทยาคม	18
ดุสิต	โยธินบูรณะ	29
พระนคร	วัดราชบพิธ	33
คลองเตย	สายน้ำผึ้ง	35
ป้อมปราบฯ	สายปัญญา	23
บางรัก	พุทธจักรวิทยา	20
สัมพันธวงศ์	ไตรมิตรวิทยาลัย	19
ราชเทวี	มักกะสันพิทยา	19
บางกอกน้อย	วัดนายโรง	14
รวม		360

3.2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สุ่มชื่อโรงเรียนโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จากรายชื่อโรงเรียนเอกชนที่มีการสอนในระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ทั้งหมดจำนวน 38 โรงเรียน ดังแสดงรายชื่อไว้ในตารางที่ 39 ภาคผนวก ค และใช้จำนวนครูในโรงเรียนที่สุ่มมาได้ โรงเรียนละ 20% จากจำนวนครูทั้งโรงเรียน ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนครูกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แยกตามเขต

เขต	โรงเรียน	จำนวนครู
บางกะปิ	พระมารดานิจจานุเคราะห์	10
พระนคร	ราชินี	13
ดุสิต	เซนต์คาเบรียล	18
บางพลัด	ทิวไผ่งาม	13
รวม		54

รวมจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากการสุ่ม 414 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา 360 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 54 คน

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบวัดให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 621 ชุด เก็บรวบรวมคืนกลับมาได้จำนวน 452 ชุด จากนั้นนำมาคัดเลือกแบบวัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ ออก เหลือจำนวนแบบวัดจากกลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 381 ชุด ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ทำการวิจัยจริงคือ 381 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 แบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านการรู้งใจ

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบวัดโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูในด้านการรู้งใจ

2.1.2 กำหนดขอบเขตที่จะวัดพฤติกรรมการสอนด้านการรู้งใจตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการรู้งใจของแสตนเนอร์ (Stangner, 1952) ดังนี้

พฤติกรรมการสอนด้านการรู้งใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกเพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ทำพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมาย โดยแยกออกเป็น

1. การใช้เทคนิค กระบวนการต่างๆ ได้แก่ การใช้อุปกรณที่เร้าความสนใจ การแข่งขัน การอธิบาย การใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ เป็นต้น

2. การยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ เป็นการยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน เห็นด้วยกับการตอบที่มีเหตุผลของนักเรียน การนำข้อเสนอนแนะของนักเรียนมาใช้ในการสอน การสรุป ผลการตอบของนักเรียน เป็นต้น

3. การให้รางวัล เช่น การชมเชย การสนับสนุนให้กำลังใจในการกระทำต่างๆ โดยอาจ แสดง ออกทางวาจาหรือท่าทาง

4. การลงโทษ เช่น การทำโทษ การทำหนังสือเตือน

2.1.3 สร้างแบบวัดพฤติกรรมการลงนด้านการรู้จักตามกรอบที่ได้วางไว้

แบบวัดพฤติกรรมการลงนด้านการรู้จัก มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ โดยมีรายชื่อในแต่ละด้านคือ ด้านที่ 1 จำนวน 9 ข้อ ด้านที่ 2 จำนวน 4 ข้อ ด้านที่ 3 จำนวน 6 ข้อ และด้านที่ 4 จำนวน 4 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

พฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด	5
พฤติกรรมที่ปฏิบัติมาก	4
พฤติกรรมที่ปฏิบัติปานกลาง	3
พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อย	2
พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

2.1.4 การคัดเลือกรายชื่อของแบบวัด

ผู้วิจัยนำแบบวัดไปให้ครูจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คนทำ แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มคะแนนสูง-กลุ่มคะแนนต่ำ 27 เปอร์เซ็นต์ ของ คะแนนรายข้อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ระดับนัย สำคัญทางสถิติที่ .001 พบว่าทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ ดังเสนอไว้ในตารางที่ 31 ภาคผนวก ก

2.1.5 การหาความตรงรายข้อ

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของด้าน (Corrected Item-total Correlation) โดยพิจารณาข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวมากกว่าหรือเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical r) จากตารางของ Herberg (1983) กลุ่มตัวอย่าง 90 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤตเท่ากับ .245 ผลการพิจารณาพบว่า มีรายข้อ 22 ข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤตมากกว่า .245 ดังเสนอไว้ในตารางที่ 32 ภาคผนวก ก

2.1.6 การหาค่าความเที่ยง

หาค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับจำนวน 22 ข้อและความเที่ยงของแบบวัดแต่ละด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจทั้งฉบับและแยกตามด้าน

ข้อที่	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
<u>ด้านที่ 1 การใช้เทคนิค กระบวนการ</u>		
1 3 4 5 6 7 8 9	8	0.7765
<u>ด้านที่ 2 การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน</u>		
10 11 12 13	4	0.8231
<u>ด้านที่ 3 การให้รางวัล</u>		
14 15 16 17 18 19	6	0.8725
<u>ด้านที่ 4 การลงโทษ</u>		
20 21 22 23	4	0.7944
รวมทั้งหมด	22	0.8891

2.2 แบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบวัดโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินพฤติกรรม การสอนของครูในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2.2.2 กำหนดขอบเขตที่จะวัดตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูของแฟลนเดอร์ (Flanders, 1970) และเบลแลค (Bellack, 1963) ดังนี้

พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน โดยแยกเป็น

1. พฤติกรรมที่ครูเป็นผู้กระทำ เป็นพฤติกรรมที่ครูเป็นผู้กระทำเพียงฝ่ายเดียว โดยครูแนะนำ ชี้แจง อธิบาย สรุปเรื่องที่เรียน ครูอบรมตักเตือนนักเรียน เอาใจใส่นักเรียน

2. พฤติกรรมที่ครูเป็นผู้กระตุ้น เป็นพฤติกรรมที่ครูเป็นผู้กระทำโดยมีจุดประสงค์ให้นักเรียนตอบสนองการกระทำนั้น ได้แก่ การให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่างๆ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ไ้ไขข้อผิดพลาด ครูซักถามนักเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษาและซักถามข้อสงสัยนอกห้อง

2.2.3 สร้างแบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามกรอบที่ได้วางไว้

แบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ โดยมีรายชื่อในแต่ละด้านคือ ด้านที่ 1 จำนวน 11 ข้อ ด้านที่ 2 จำนวน 11 ข้อและมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

พฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด	5
พฤติกรรมที่ปฏิบัติมาก	4
พฤติกรรมที่ปฏิบัติปานกลาง	3
พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อย	2
พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

2.2.4 การคัดเลือกรายชื่อของแบบวัด

ผู้วิจัยนำแบบวัดไปให้ครูจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คนทำ แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มคะแนนสูง-กลุ่มคะแนนต่ำ 27 เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนรายข้อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 พบว่ามีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 21 ข้อ ดังเสนอไว้ในตารางที่ 33 ภาคผนวก ก

2.2.5 การหาความตรงรายข้อ

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของด้าน (Corrected Item-total Correlation) โดยพิจารณาข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวมากกว่าหรือเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical r) จากตารางของ Herberg (1983) กลุ่มตัวอย่าง 90 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤตเท่ากับ .245 ผลการพิจารณาพบว่ามีรายข้อ 20 ข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤตมากกว่า .245 ดังเสนอไว้ในตารางที่ 34 ภาคผนวก ก

2.2.6 การหาค่าความเที่ยง

หาค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับจำนวน 20 ข้อและความเที่ยงของแบบวัดแต่ละด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนทั้งฉบับและแยกตามด้าน

ข้อที่	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
<u>ด้านที่ 1 ครูเป็นผู้กระทำ</u>		
1 2 3 4 5 6 7 9 10 11	10	0.8795
<u>ด้านที่ 2 ครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนทำ</u>		
12 13 14 15 16 17 18 19 21 22	10	0.8452
รวมทั้งหมด	20	0.9247

2.3 แบบวัดความพึงพอใจในงาน

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบวัดโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความพึงพอใจในงาน

2.3.2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแบบวัดความพึงพอใจในงาน Job Descriptive Index (JDI) ที่สร้างขึ้นโดยสมิธและคณะในปี 1985 (Smith and others, 1985)

JDI สร้างขึ้นครั้งแรกในปี 1969 จากนั้นก็ได้มีการนำมาปรับปรุงใหม่ในปี 1985 การสร้างอาศัยสมมติฐานที่ว่า ความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของงานที่แตกต่างกัน จะทำให้เกิดผลต่างกัน จึงได้แยกองค์ประกอบของความพึงพอใจในงานออกเป็น 5 องค์ประกอบคือ

3.1 ลักษณะงาน

3.2 รายได้

3.3 โอกาสในการก้าวหน้า

3.4 การบังคับบัญชา

3.5 ผู้ร่วมงาน

มาตรวัดประกอบด้วยคำคุณศัพท์ หรือข้อความที่อธิบายลักษณะงานในแต่ละด้าน โดยที่ด้านลักษณะงาน การบังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีด้านละ 18 ข้อ ส่วนด้านรายได้และโอกาสในการก้าวหน้ามีด้านละ 9 ข้อ รวม 72 ข้อ สมิธและคณะได้หาคุณภาพของมาตร JDI โดยใช้ความเที่ยงแบบทดสอบคลังภายในด้วยวิธีแบ่งครึ่งมาตร จากกลุ่มตัวอย่าง 80 คน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์

สัมพันธระหว่าง .80-.88 ในมาตราที่แยกวัดเป็นด้านทั้ง 5 ด้าน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่าง 980 คน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างด้าน .28 ถึง .42 แสดงว่าแต่ละด้านสามารถแยกวัดงานด้านต่างๆ โดยเป็นอิสระจากกัน

ต่อมาในปี 2533 นางสาวนิตยา รัตนพิชิต ได้นำแบบวัด JDI มาแปลเป็นภาษาไทย โดยมี รศ. ดร.ธีระพร อูวรรณโณ เป็นผู้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข พร้อมกับนี้นางสาวนิตยา รัตนพิชิต ได้นำแบบวัดไปหาคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างพนักงานฝ่ายปฏิบัติการภาคพื้น บริษัท การบินไทย จำกัด จำนวน 98 คน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .81-.90 ในมาตราที่แยกวัดเป็นด้านทั้ง 5 ด้าน

2.3.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจในงานของครูโดยดัดแปลงจากแบบวัด JDI

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความพึงพอใจในงานของครูโดยนำแบบวัด Job Descriptive Index (JDI) ที่แปลโดยนางสาวนิตยา รัตนพิชิต (2533) มาดัดแปลงข้อกระทงให้เหมาะสมกับการทำงานของครูโดยเปลี่ยนข้อกระทงบางข้อตามลักษณะงานของครู ตัดข้อกระทงบางข้อออกและปรับเปลี่ยนสำนวนของข้อกระทง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานการสอน ได้แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ และได้แยกองค์ประกอบของความพึงพอใจในงานออกเป็น 5 องค์ประกอบตามแบบ JDI คือ

3.1 ลักษณะงาน	จำนวน 15 ข้อ
3.2 รายได้และสวัสดิการ	จำนวน 8 ข้อ
3.3 โอกาสในการก้าวหน้า	จำนวน 8 ข้อ
3.4 ผู้บังคับบัญชา	จำนวน 12 ข้อ
3.5 ผู้ร่วมงาน	จำนวน 10 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

2.3.4 การคัดเลือกรายชื่อของแบบวัด

ผู้วิจัยนำแบบวัดไปให้ครูจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ทำแล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มคะแนนสูง-กลุ่มคะแนนต่ำ 27 เปอร์เซนต์ ของคะแนนรายข้อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ระดับนัย

สำคัญทางสถิติที่ .001 พบว่ามีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 46 ข้อ ดังเสนอไว้ในตารางที่ 35 ภาคผนวก ก

2.3.5 การหาความตรงรายข้อ

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของด้าน (Corrected Item-total Correlation) โดยพิจารณาข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวมากกว่าหรือเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical r) จากตารางของ Herberg (1983) กลุ่มตัวอย่าง 60 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤตเท่ากับ .300 ผลการพิจารณาพบว่า มีรายข้อ 46 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤตมากกว่า .300 ดังเสนอไว้ในตารางที่ 36 ภาคผนวก ก

2.3.6 การหาค่าความเที่ยง

หาค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับจำนวน 46 ข้อ และความเที่ยงของแบบวัดแต่ละด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบวัดความพึงพอใจในงานทั้งฉบับและแยกตามด้าน

ข้อที่	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ด้านที่ 1 ลักษณะงาน		
3 5 6 7 9 10 11 12 13 14	10	0.8387
ด้านที่ 2 รายได้และสวัสดิการ		
16 17 18 19 20 21 22 23	8	0.8567
ด้านที่ 3 โอกาสในการก้าวหน้า		
24 26 28 29 30 31	6	0.8123
ด้านที่ 4 ผู้บังคับบัญชา		
32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43	12	0.9413
ด้านที่ 5 ผู้ร่วมงาน		
44 45 46 47 48 49 50 51 52 53	10	0.8972
รวมทั้งหมด		0.8032

2.4 แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบวัดโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.4.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู

2.4.2 ศึกษาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่เป็นผลการวิจัยการสร้างแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู ที่กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวดี รางชัยกุล และอาจารย์ศิริชัย กาญจนวาสิ ได้จัดทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2522

2.4.3 สร้างแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู

มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงข้อกระทงมาจากแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู ที่เป็นผลการวิจัยการสร้างแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวดี รางชัยกุล และอาจารย์ศิริชัย กาญจนวาสิ ได้จัดทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2522 โดยแยกเป็น 3 ด้าน คือ

สถานภาพวิชาชีพครู	เป็นข้อกระทงทางบวก 4 ข้อ ทางลบ 4 ข้อ	รวม 8 ข้อ
กระบวนการเรียนการสอน	เป็นข้อกระทงทางบวก 5 ข้อ ทางลบ 2 ข้อ	รวม 7 ข้อ
นักเรียน	เป็นข้อกระทงทางบวก 6 ข้อ ทางลบ 2 ข้อ	รวม 8 ข้อ

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ทางบวก	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	ทางลบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
	เห็นด้วย	4		เห็นด้วย	2
	ตัดสินใจไม่ได้	3		ตัดสินใจไม่ได้	3
	ไม่เห็นด้วย	2		ไม่เห็นด้วย	4
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

2.4.4 การคัดเลือกรายข้อของแบบวัด

ผู้วิจัยนำแบบวัดไปให้ครูจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คนทำ แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มคะแนนสูง-กลุ่มคะแนนต่ำ 27 เปอร์เซนต์ ของคะแนนรายข้อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่ามีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 20 ข้อ ดังเสนอไว้ในตารางที่ 37 ภาคผนวก ก

2.4.5 การหาความตรงรายข้อ

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของด้าน (Corrected Item-total Correlation) โดยพิจารณาข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวมากกว่าหรือเท่ากับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical r) จากตารางของ Herberg (1983) กลุ่มตัวอย่าง 90 คน

ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .174 ผลการพิจารณาพบว่ามียาราย
ข้อ 20 ข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมากกว่า .174 ดังเสนอไว้ในตารางที่ 38 ภาคผนวก ก

2.4.6 การหาค่าความเที่ยง

หาค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งหมดฉบับจำนวน 20 ข้อและความเที่ยงของแบบวัดแต่ละด้าน โดย
ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูทั้งฉบับและแยกตามด้าน

ข้อที่	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
<u>ด้านที่ 1 สถานภาพวิชาชีพครู</u>		
1 2 3 5* 6* 7	6	0.7658
<u>ด้านที่ 2 กระบวนการเรียนการสอน</u>		
9 10* 11 12* 13* 14 15	7	0.8208
<u>ด้านที่ 3 นักเรียน</u>		
16 17 18 19* 20 21 22	7	0.8988
	รวมทั้งหมด	0.8005

*เป็นข้อกระทงทางลบ

2.5 แบบสำรวจบุคลิกภาพ

ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ MPI (Maudsley Personality Inventory) เป็นแบบทดสอบ
สำรวจบุคลิกภาพที่ H. J. Eysenck เป็นผู้สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีบุคลิกภาพของไอแซกส์ แพลและ
เรียบเรียงเป็นภาษาไทยในปี พ.ศ. 2510 โดยแฮร์รี่ กาดินเนอร์ (Harry Gardiner) และ ผศ.เกษมศักดิ์
ภูมิศรีแก้ว แบบทดสอบนี้ใช้สำหรับประเมินบุคลิกภาพที่แสดงออกในคุณลักษณะ 2 อย่างคือ บุคลิก
ภาพด้านแสดงตัว-เก็บตัว (Extraversion-Introversion) (E) ประกอบด้วยข้อคำถาม 24 ข้อ และบุคลิก
ภาพด้านหวั่นไหว-มั่นคงทางอารมณ์ (Neuroticism-Stability) (N) ประกอบด้วยข้อคำถาม 24 ข้อ
รวม 48 ข้อ ไอแซกส์ได้ให้คำจำกัดความบุคลิกภาพทั้ง 2 ลักษณะไว้ดังนี้

บุคลิกภาพด้านแสดงตัว (Extraversion) หมายถึงลักษณะของบุคคลที่ชอบเข้าสังคม ทำอะไรไม่ค่อยระมัดระวังตัว ชอบกิจกรรมที่ให้ความตื่นเต้น สนุกสนานรวดเร็ว ไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี เป็นคนแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างเปิดเผย

บุคลิกภาพด้านเก็บตัว (Introversion) เป็นลักษณะบุคลิกที่ตรงกันข้ามกับบุคลิกภาพด้านแสดงตัวคือ เป็นลักษณะของบุคคลที่ชอบเก็บตัว ทำอะไรเต็มไปด้วยความระมัดระวังและมักมีแผนการล่วงหน้า เป็นคนเอาจริงเอาจัง เจ้าระเบียบ ไม่ค่อยแสดงอารมณ์ความรู้สึก ไม่ชอบกิจกรรมที่ตื่นเต้นโลดโผนและอาจมองโลกในแง่ร้าย

บุคลิกภาพด้านหวั่นไหวทางอารมณ์ (Neuroticism) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย คิดมาก มีความไม่มั่นคงที่จะเป็นโรคประสาทได้ง่ายเมื่อมีปัญหาสะท้อนอารมณ์

บุคลิกภาพด้านมั่นคงทางอารมณ์ (Stability) คือบุคลิกภาพที่แสดงถึงการมีสุขภาพจิตดี ตรงข้ามกับบุคลิกภาพด้านหวั่นไหวทางอารมณ์

ค่าความตรงและความเที่ยงของแบบทดสอบ MPI มีผู้ทดสอบไว้ดังนี้

1. ค่าความตรง

เบนดิก (Bendig, 1960) ได้หาความตรงของแบบทดสอบโดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) พบว่าค่า Factor Loading ของสเกลวัดบุคลิกภาพด้านแสดงตัว-เก็บตัว มีค่าความเที่ยงตรงค่อนข้างสูงคือ มีค่าระหว่าง 0.64-0.78 นอกจากนี้ แคทเทล (Cattell, 1954) ได้หาค่าความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยการนำไปหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบชนิดอื่น ผลปรากฏดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ MPI (Extraversion-Introversion Scale) กับแบบทดสอบชนิดอื่น

แบบวัด	กลุ่มตัวอย่าง	บุคลิกภาพด้านแสดงตัว
Heron, Introversion	134	-0.80**
Cattell, CPF, From A	134	0.65**
Cattell, CPF, From B	134	0.67**

**p<.01

แหล่งที่มา : R.B. Cattell and others, *The Contact Personality Factor Test Chamoaign*, (Illinois : Institute for Personality and Ability Testing, 1954) , p. 63.

2. ค่าความเที่ยง

เบนดิก (Bendig, 1959) ได้หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ MPI ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนต่าง ๆ กันพบว่า ในสเกลวัดบุคลิกภาพด้านแสดงตัว-เก็บตัว ใช้วิธี Kuder-Richardson Reliability จะได้ค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.75-0.85 โนลส (อ้างถึงในอุไร สิงห์โต, 2522) หาค่าความเที่ยงด้วยวิธี test-retest ได้เท่ากับ 0.77 ส่วนบาริโทโลมิวและมาร์เลย์ (อ้างถึงในอุไร สิงห์โต, 2522) หาค่าความเที่ยงด้วยวิธี test-retest เช่นเดียวกันพบว่า ความเที่ยงมีค่ามากกว่า 0.70 วณิช สุธารัตน์ (2517) หาค่าความเที่ยงด้วยวิธีแบ่งครึ่งข้อทดสอบ (Split-half Reliability) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.815 อุไร สิงห์โต (2522) ได้หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบชุดนี้โดยวิธีแบ่งครึ่งข้อทดสอบ (Split-half Reliability) ได้เท่ากับ 0.85

จากข้อมูลการหาความตรงและความเที่ยงที่ได้รวบรวมมา แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพ MPI มีค่าความตรงและความเที่ยงอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยจึงเห็นควรนำเอาแบบวัดบุคลิกภาพ MPI มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำจดหมายขอความร่วมมือโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไปส่งด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยนำแบบวัดทั้งหมดไปแจกให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำด้วยตนเอง และนัดหมายวัน มาเก็บแบบวัดคืน โดยให้เวลากลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดประมาณ 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยแจกแบบวัดให้กับกลุ่มตัวอย่างไปทั้งหมดจำนวน 621 ชุด

3. เก็บรวบรวมแบบวัดโดยเก็บคืนด้วยตนเอง โดยข้อมูลที่เก็บคืนมาได้ทั้งหมดเป็นจำนวน 452 ชุด ผู้วิจัยได้นำมาคัดเลือกแบบวัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออกเหลือแบบวัดทั้งสิ้น 381 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.03 ของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้จริง แยกได้ดังนี้ ครูที่สอนในโรงเรียนรัฐบาลสามารถเก็บคืนมาได้จำนวน 327 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.83 และครูที่สอนในโรงเรียนเอกชนสามารถเก็บคืนมาได้จำนวน 54 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม การสอนด้านการสูงใจ พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงาน ทศนคติต่อวิชาชีพครูและบุคลิกภาพ

2. นำคะแนนพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครูและบุคลิกภาพ ของกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มแยกตามข้อมูลทั่วไป ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance)

3. ถ้าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) แล้วพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ Duncan

4. คำนวณสมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ (Multiple Regression Stepwise Method) ตัวแปรทำนาย คือ ความพึงพอใจในงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ ประสบการณ์ในการสอนและการสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ตัวแปรเกณฑ์คือ พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ

5. คำนวณสมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ (Multiple Regression Stepwise Method) ตัวแปรทำนาย คือ ความพึงพอใจในงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ ประสบการณ์ในการสอนและการสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ตัวแปรเกณฑ์คือ พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน